

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars



Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople



Téléph : St. 865

xxvième ANNÉE

15 Juillet 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca
İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 325

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

icin: 2 1,2, Âlâ kâğıdı

5 liradır



ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi



Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi altıncı sene

15 Temmuz 1931



vehim ve havf içinde arkamâ bakarak taksim caddesine ve telaşından Tramvaya atlamayı da unutarak taksim mevkiine geldim . Bir döndürücü dükkânına girüp biraz teneffüs ve teskini hararetten , akşama kadar gezüp tozduktan sonra mektebe avdetimde kapıcı beni görünce hayretler içinde kaldı . Kim bilir zavallı ihtimalki beni artık dönülmez bir yeremi gitti zannediyordu . Arkadaşlarım bahçede başıma toplanup izahat istiyorlar , gıyabımda beni yoklama defterinde mevcut gösterdiklerinden bahsediyorlardı . Hattâ işlerinden biri ki şimdi İzmit meb'usu Sırrı Beydir . Bunun illet ve hikmetini bir mubassırdan bile sorduğumu söylüyordu .

Müdür Recai Beye gidup paşanın tezkiresini verdim . Abus bir çehre ile git derslerine çalış dedi çıktım . Çünkü o da saray bendegânından

olduğu için benim gibi şüpheli bir talebeyi huzurunda tutmak istemiyordu .

Öğle teneffüsünde koridorlarda muavin Ali Nazima beye tesadif ettim . Beşuş bir çehre ile bana macerayı sordu . Muhtasar bir surette izahat verdim . Yakayı ucuz kurtardığıma sevindi .

Bu hadiseden sonra miri müşarünileyh bana bir kat daha teveccüh ve iltifat göstermeğe başladı . Hakkımda takdîr-kâr sözler sarfettiğini müşarünileyhin kardeşi şimdiki İzmit meb'usu sınıf arkadaşım İbrahim Süreyya Bey söylerdi . Hülâsa, işte bu hatıra Ali Nazimanın aynı zamanda yürekte vatan muhibbi olduğunu isbat eden ahvaldendir .

Ali Nazima Beyefendi emsali nadir erbabı fazıl ve kemalimizden olup faziletin zi hayat bir timsali ve binaenaleyh fazilet mükâfatına ahak ve elyaktır . 8/6/931

Gençlere Enerji dersleri :

Nefsinizi yüksek tutunuz

Herkes evvelen kendisiyle alakadar olmalıdır . Filhakika bunun muvaffakiyyet üzerinde ve netice itibarile hayatın zevkine nâ'iliyyet yolunda çok te'siri vardır . İster çok büyük ister çok küçük bir şahsiyyet olunuz ; bizzat kendinize 'atf edeceğiniz kıymetin derecesindeki te'siri her zaman his edeceksinizdir .

İşte kendinizden , kendi nefsinizden başladıkça bir kıymetli iş göremez , bir eser yaratamazsınız . Fakat insanların kaçda kaç bu gün tam ma'nasile kendi kendisiyle meşğuldür ?

İşte bu hata , her şeyden evvel kendisiyle meşğul olmamak , varlığını bilmemek , kendini saymamak , saydırınmamak yüzünden bu gün insanların çoğu düzinelerle , hattâ binlercesi bir arada olarak tıbbi bir çuval incir , yahud bir kümes dolusu tavuk gibi mu'amele görmektedirler . Bunlar tasnif , üzerlerine etiket vaz' ve böylece istismar edilmirler . Fabrikadaki 'amelelerin tabi' oldukları mu'amele bundan başka bir

surette ifade ve ta'rif oluna bilir mi ?

Bir milyon kerre sıfır sıfır değildir ? Esâret ancak müteakabil itilâflarla vücud bulur . Biz bu hakikati bir 'asır evvel anlayamamışdık . Fakat son 'asırın tarihi bize bunu isbat etti . Terakkiden korkan bir sürü , kendisini esârete bizzat atar . Bir millet ferdiyyetlerinin izâlesi ile kendisinin itibarını kendi elile alçaltır . Karanlık olmaları bütün büyük meş'alelerin sönmelerinden ve bunların yerine ancak küçük çıralların geçmesinden ileri gelmiştir .

Bu gün dahi (Démocratie) ta'bir edilen ikinci bir muzlim 'asırda yaşamamızın ve demokrasî hakkında yanlış fikirlere zahib olmanın esbabı heb o değildir ?

Hakiki servet , kendinizi tanımanız ve varlığınıza sahip olmanızla başlar . 'aksi halde maddî servet sizi yalnız gülünce yapar . dünyanın en bed baht insanı yeni mes'uliyyetleri , yeni bir vaz'iyetin icabatını hazm edecek bir

seviyyede bulunmadığı halde , ansızın büyük bir servete na'il veya büyük bir mevki'e vasil olandır . Küçük bir insan ehemmiyyetsiz bir mevki'de kendisine belki hürmet te'min edebilir . Fakat küçük bir şahsiyyet mühim bir mevki'de gülünc olmaz ve biçare kalmaz mı ?

Servet ve kuvvet cem'inden maksad hürriyyetimizin muhafazası, bunun gayesi de istiklâlimizin te'minidir ?

Hakikatde zenginler içinde, hakikaten hür olanlar pek nâdirdir . Biz her zaman hadisatı tasnif ederken en mühimmini birinci mevki'e koymalıyız . bpyle yapmazsak hayatımız bir herc ü merceden 'ibaret kalır . Bir işe nefsimize hürmet ile başlamalıyız . Bir insanın nefesine hürmeti, itimadı yoksa onun muvaffakiyyeti bile bir felâket olur. onun zevkleri birer serab kalır .

İkinci şey de nefse hüküm, iradeye hakimiyet mes'elesidir. daha sonra de, « karar » mes'elesi gelir. Bunlara malik olan insanların inkişaf hakkı vardır. Ve bu esaslara istinad eden bir inkişaf ilk fırsatta servet ve kuvvet te'min eder . Bu neticeler ise, eyi dikkat edilirse görüleceği veçh üzere bizzat « muvaffakiyyet » dir.

Biz insanlar , « Hidmet » den çok bahs ederiz. Halbuki « hidmet » ya'ni « faydalı olmak » ikinci derecede kalır . Zira faydalı olabilmek için elde maddî ve ma'nevî sermaye ister. Halbuki kendisini yetiştirmemiş, kabiliyetlerini inkişaf ettirmemiş bir insan başkalarına nasıl faydalı olabilir ? insanların pek çoğu vasil olabilmeleri mümkün olan kemal derecesinin ancak pek az bir nisbetine vasil olmuşlardır . çok kıymetli bir 'ilim adamı olan doktor Spitzka bana bir gün şöyle demişti :

« İnsanlar beden en yüzde ellidem ve fikren yüzde ondan ziyade inkişaf etmemişlerdir . Halbuki onlar beden en daha bir misli ve fikren de daha on misli kuvvetli olabilirler » . Binaen'aleyh bir insan daha doğrusu ancak yüzde on nisbetindeki bir insan , « evvelâ kendim sonra hidmet » demeli, ve bunu hakikaten faydalı olabileceği zamana kadar tekrar etmelidir . Hakikaten evvelâ insanın kendisi

ondan sonra onun faydaları mevzu'u bahsdir .

Hiç kerre hiç , hiç eder . Bir nehir menba'ından daha yüksek bir seviyyede akamaz .

Ben hayatta ifrat derecede tevazu' ve mahviyyetin de 'aleyhindeyim . 'izzeti nefsin ve vekarı muhafaza edememek de bir insan için bir felâketdir . 'izzeti nefis ve vekarın medeniyetin inkişafında mühim rolleri olmuştur . Fakat vekarı khusunet ve kibirle karışdırmamalıdır . Bunlar birbirlerine çok yakın görünmelerine rağmen hakikatde birbirlerinden çok uzaktırlar . Sonra kuvvetli olmak için, mutlaka khaşin ve kibirli olmağa da lüzum yoktur . Nasıl ki muktedir olmak için diktatör olmak lâzım değilse . Bil'akis hakikatde ekseria za'ifler kuvvetlilere nisbetle daha zalim , ve abdallar kurnazlara nisbetle daha diktatör ruh-ludurlar .

Bir memlekete en büyük hizmet , ona faydalı olacak ferdiyyetleri görmek , bulmak , bunları tenvir etmek ve yetiştirmekdir .

Çünkü bir millet büyük ferdiyyetlerle büyür . Bu hakikati göremeden Tarih okumayı ne yapayım ? Bu ka'ide her meslekde câridir , her zaman her meslekde , milleti yükselten şahsiyyetler vardır . Binaen'aleyh nefsinize , memleketinize insaniyyete faydalı olmak isterseniz her şeyden evvel kendinizi , kendi varlığınızı takdir etmeyi öğreniniz .

'İzzeti nefsinizi yüksek tutunuz . Hattâ ba'zen sırf mustakil kalmak için başkalarından ayrılınız ! her zaman herkesle beraber yürüyünüz . Ba'zen başka bir yoldan gidiniz . Bırakınız khalk sizi tenkid etsin . Zaten onun bunu yapmadığı zaman yokdur ki !..

Markus Orlius gibi , Darwin gibi kendi kendinize tasarruf ediniz . Böyle yaparsanız belki zengin olmazsınız , belki muhitinizin haricinde tanınmış olmazsınız ; fakat her halde seciyye sahibi olursunuz . İstiklâl sahibi olursunuz . yüksek bir seciyye ve istiklâl ise insanların muvaffakiyyete götüren esaslı adımlardandır .

Gasson - Mübahat